

GCE BLUE Maritime

KLYNGEANALYSEN 2014

ØKONOMISK PRESS – MEN FORTSATT LYSE UTSIKTER

ODDMUND OTERHALS | Forskningsleder
ARILD HERVIK | Professor
BJØRN G. BERGEM | Seniorrådgiver

ÅLESUND | 26. september 2014

OPPSUMMERING FRA FJORÅRETS ANALYSE

- Status for klyngen i 2013 er god og i god trend til å nyte godt av ny vekst
- Både markedsutsikter og kostnadsmessig konkurransevne peker mot noe større sårbarhet
- Det mest sannsynlige scenarioet for klyngen, som de siste tjue årene har vist stor omstillingsevne, er at veksten fortsetter de nærmeste årene og at vi når en ny topp i 2020
- Utfordringen er som i forrige vekstperiode å utnytte et godt internasjonalt marked til egen fordel med sterkt fokus på innovasjon, kompetanseutvikling og smarte logistiske løsninger for å kompensere for høyt kostnadsnivå

STATUS 2014

- Veksttrenden i omsetning og sysselsetting for maritim klynge i Møre og Romsdal har vært stabil siden 2011
- Samlet lønnsomhetsmargin holder seg stabilt omkring 8 % men både utstyrsleverandørene og verftene merker økt prispress
- Konkurransen fra utenlandske konkurrenter er økende men alle aktører klarer å holde ordreservene oppe på stabilt nivå med tilfredsstillende ordrehorisont
- Eksportandelene er noe lavere enn nivået de siste årene
- Samhandlingen og klyngerelasjonene i egen region er sterkere enn noen gang
- Forventningene framover er noe mer dempet til tross for positive markedsutsikter på mellomlang sikt
- Kostnadmessig konkurranseevne blir kritisk (som før) men vi har fortsatt noen sterke konkurransefortrinn internasjonalt
- Til tross for noen negative markedssignaler på kort sikt så forventer vi fortsatt positiv langtidstrend og markedsutvikling fram mot 2020

MARITIM KLYNGE I MØRE OG ROMSDAL 2014

SKIPSKONSULENTER

- 13 bedrifter
- Omsetning: 0.98 mrd.kr
- Resultatgrad: 18.1 %
- Sysselsetting: 520 årsverk

SKIPSVERFT

- 14 bedrifter
- Omsetning: 16 mrd.kr
- Resultatgrad: 3.4 %
- Sysselsetting: 4 640 årsverk
(2 560 innleid/underentr.)

REDERI

- 20 bedrifter
- Omsetning: 14.9 mrd.kr
- Resultatgrad: 13.8 %
- Sysselsetting: 8 080 årsverk
(4750 norske)

LEVERANDØRERER UTSTYR/TJENESTER

- 169 bedrifter
- Omsetning: 22.8 mrd.kr
- Resultatgrad: 3 %
- Sysselsetting: 8 540

NØKKELTALL 2013 OG 2014

	Omsetning (mrd.kr)		Resultat før skatt (mrd.kr)		Resultat- grad		Årsverk		Innleie		Under- entrepriser	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Leverandører	24.39	22.79	0.46	0.69	1.9 %	3.0 %	8 516	8 536	765	659		
Verft	14.83	15.95	0.86	0.54	5.8 %	3.4 %	4 551	4 636	783	720	1 697	1 840
Skips- konsulenter	0.95	0.98	0.18	0.18	18.9 %	18.1 %	507	519	12	12		
Rederi	13.63	14.90	1.86	2.05	13.6 %	13.8 %	7 592	8 078				
SUM	53.79	54.62	3.36	3.46	8.2 %	7.5 %	21 166	21 769	1 560	1 391	1 697	1 840
Endring		+0.82		+0.09		-0.7 %		+603		-169		+143

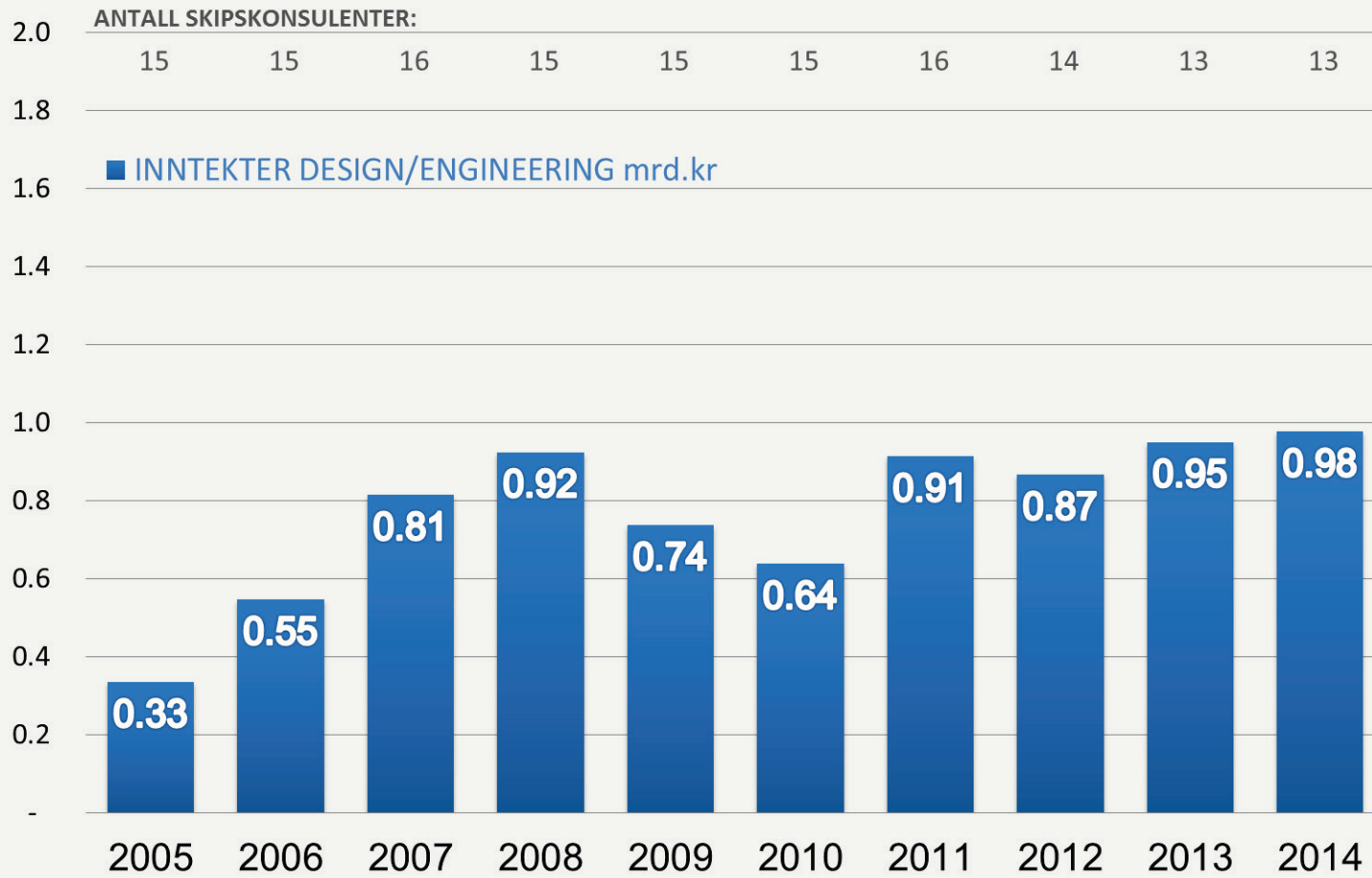

KLYNGEANALYSEN 2014

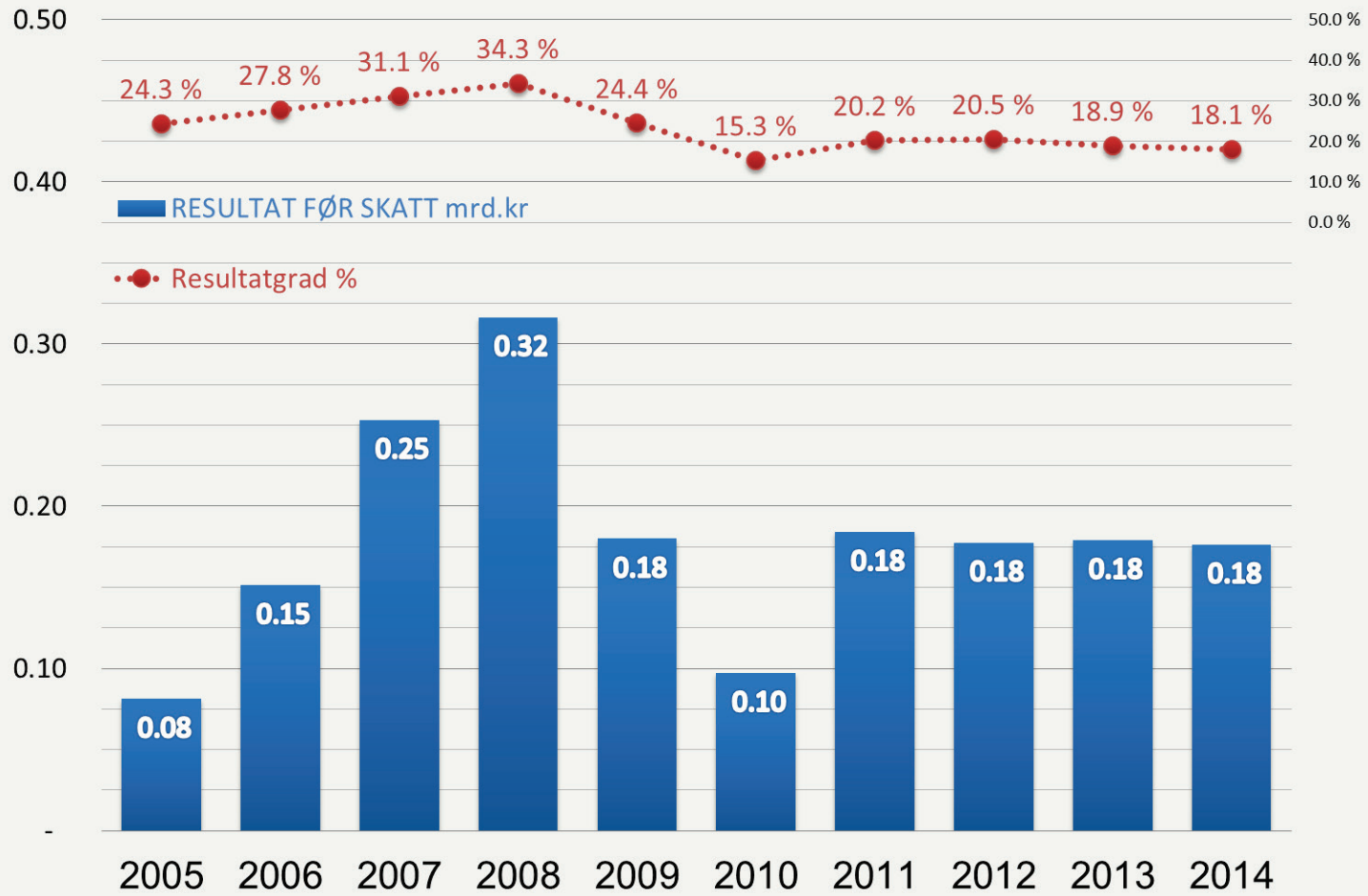
	Antall bedrifter	Andel bedrifter deltatt i undersøkelsen	Deltakende bedrifters andel av total omsetning
Leverandører utstyr/tjenester	169	29 %	73 %
Rederi	20	65 %	87 %
Skipskonsulenter	13	54 %	82 %
Skipsverft	14	71 %	98 %
SUM	216	37 %	84 %

SKIPSKONSULENTENE OMSETNING

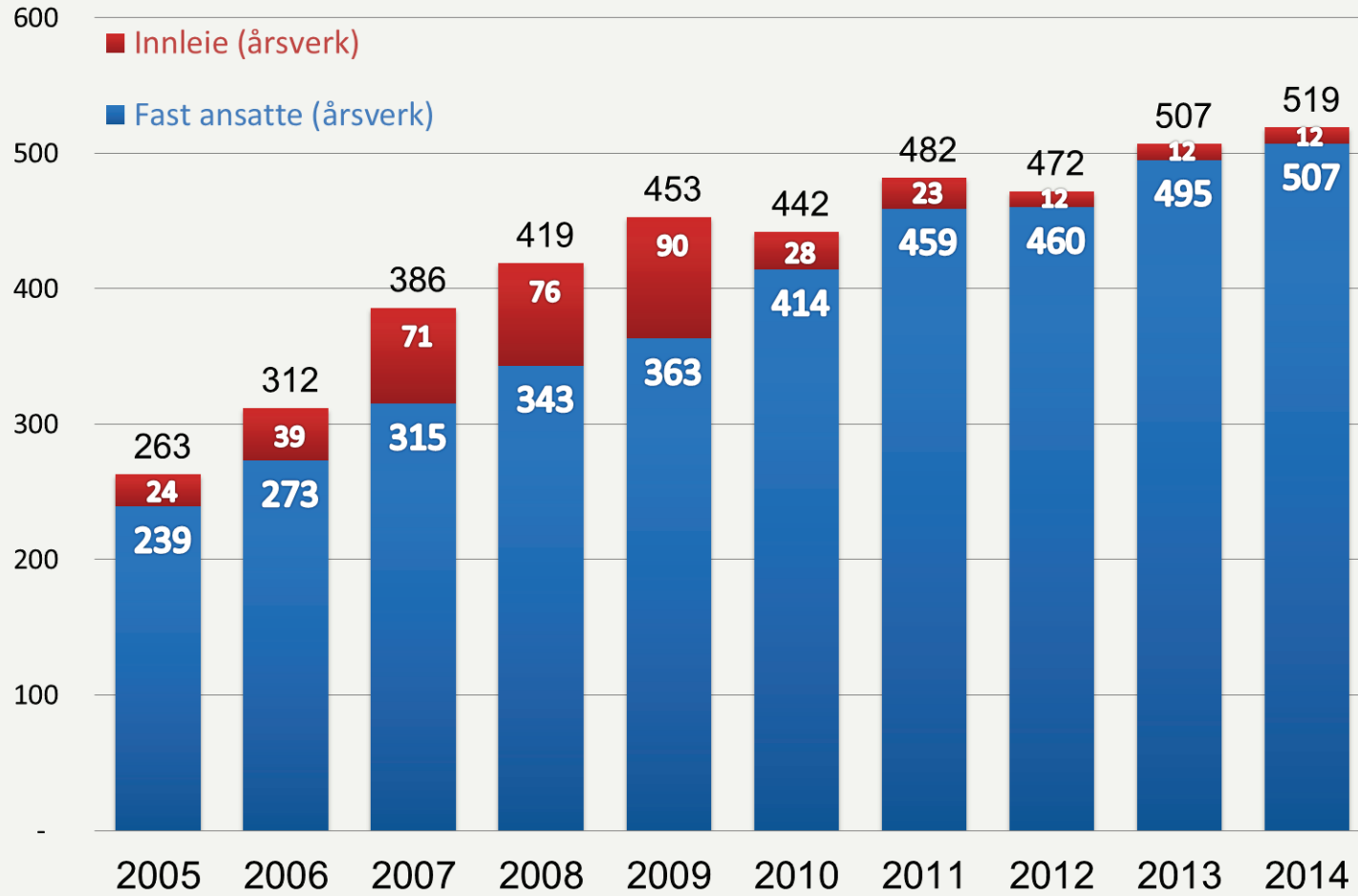

SKIPSKONSULETENE RESULTAT

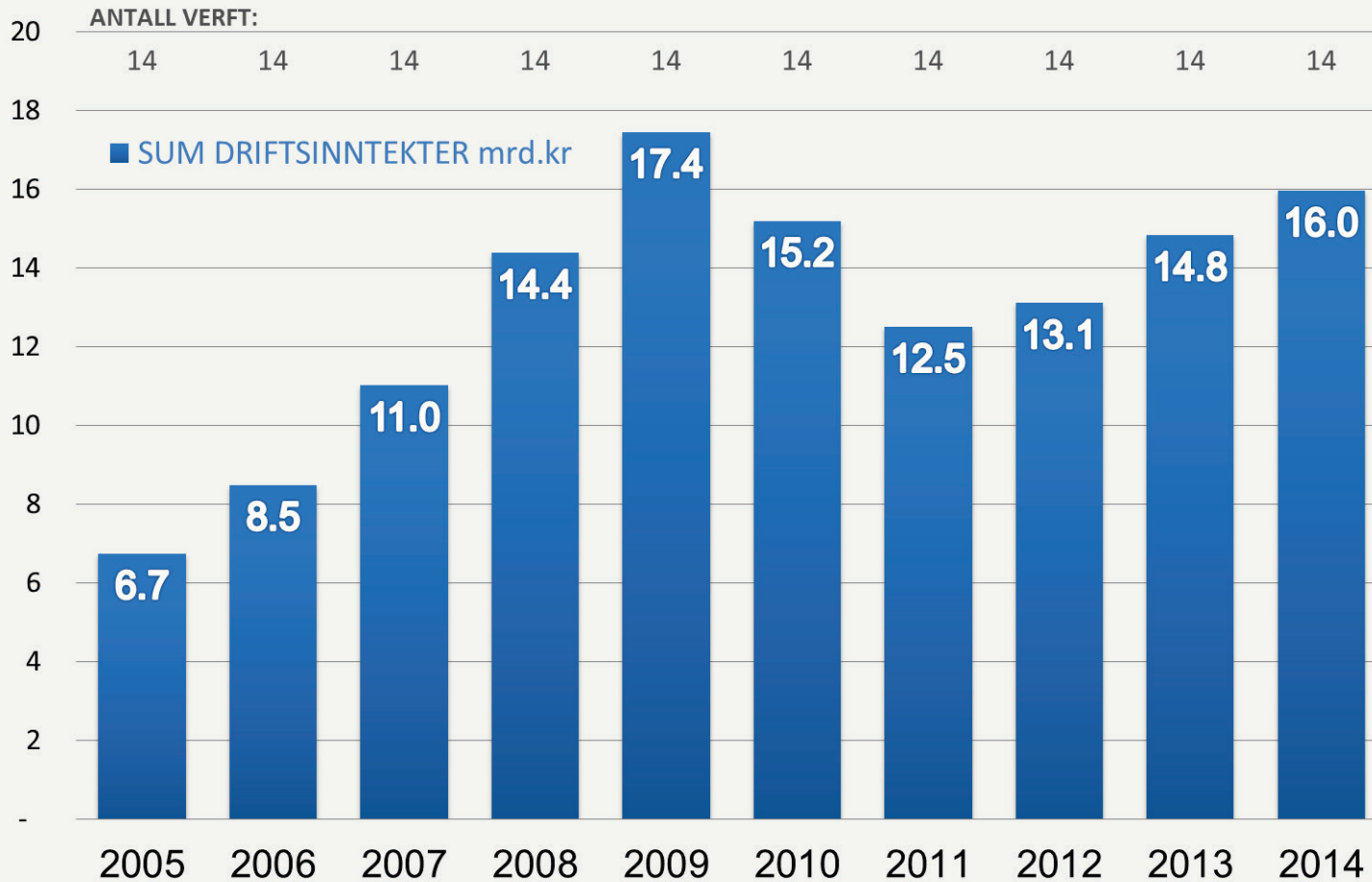

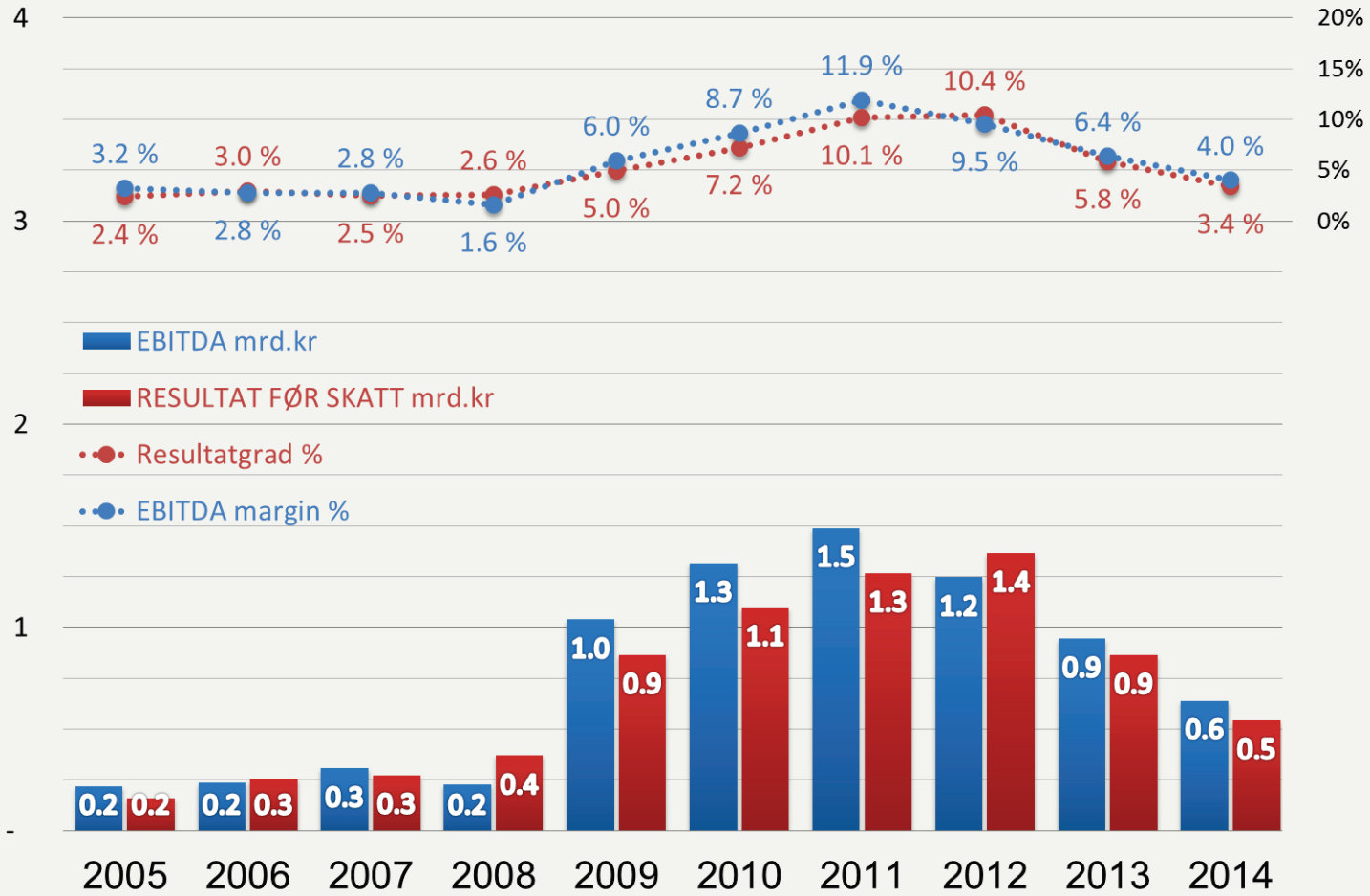
SKIPSKONSULETENE SYSSELSETTING

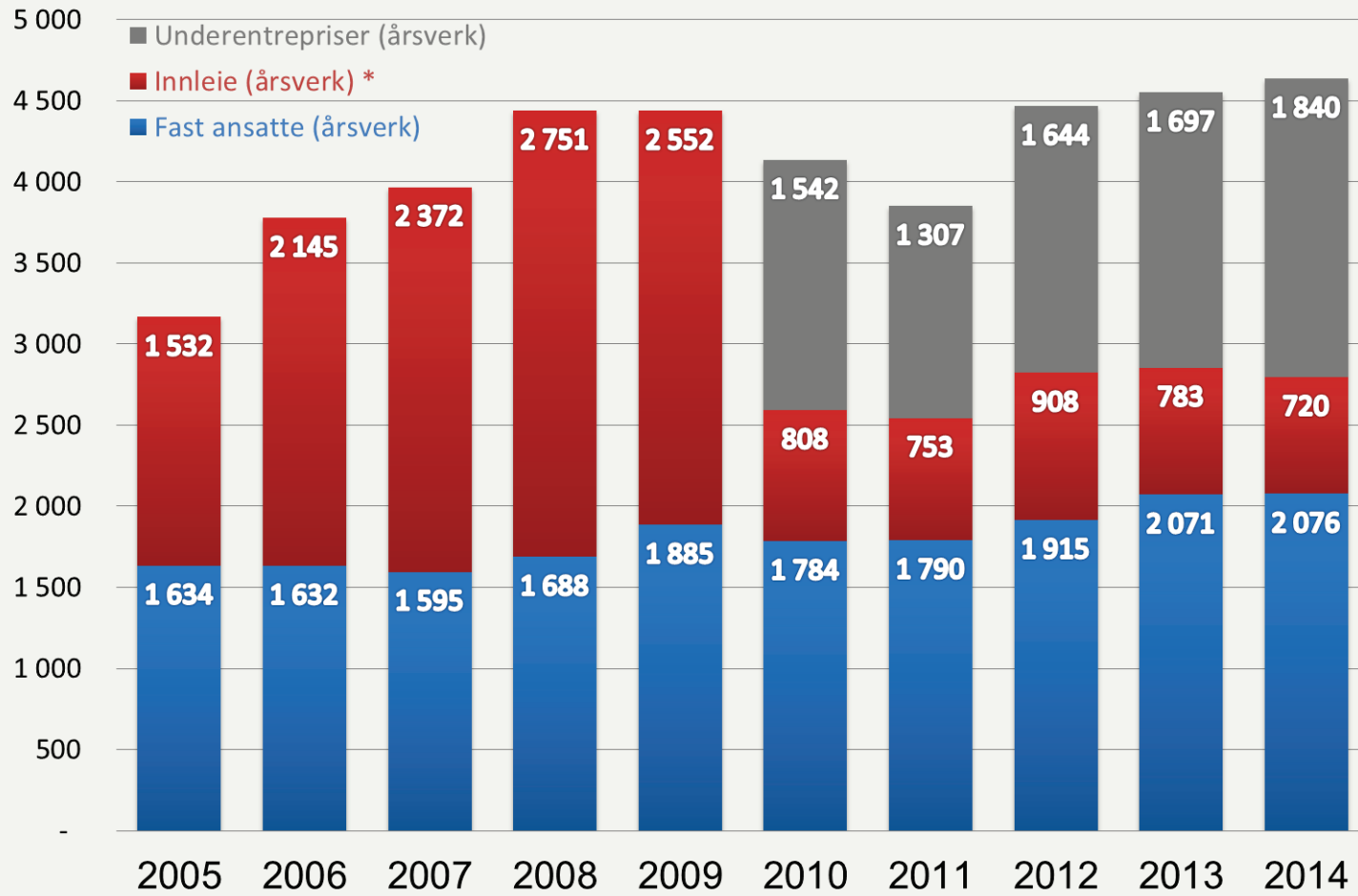
SKIPSVERFTENE OMSETNING

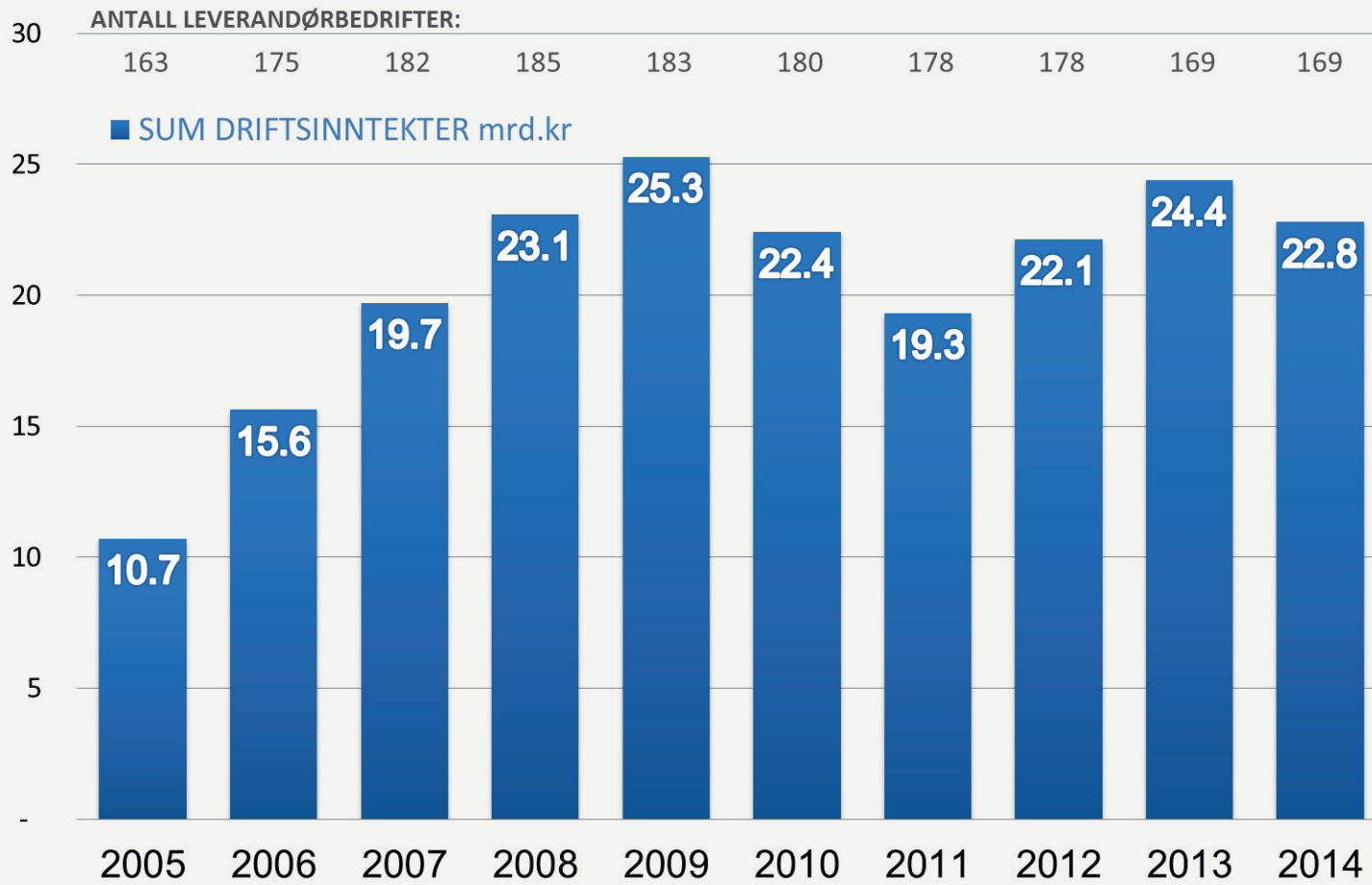
SKIPSVERFTENE RESULTAT

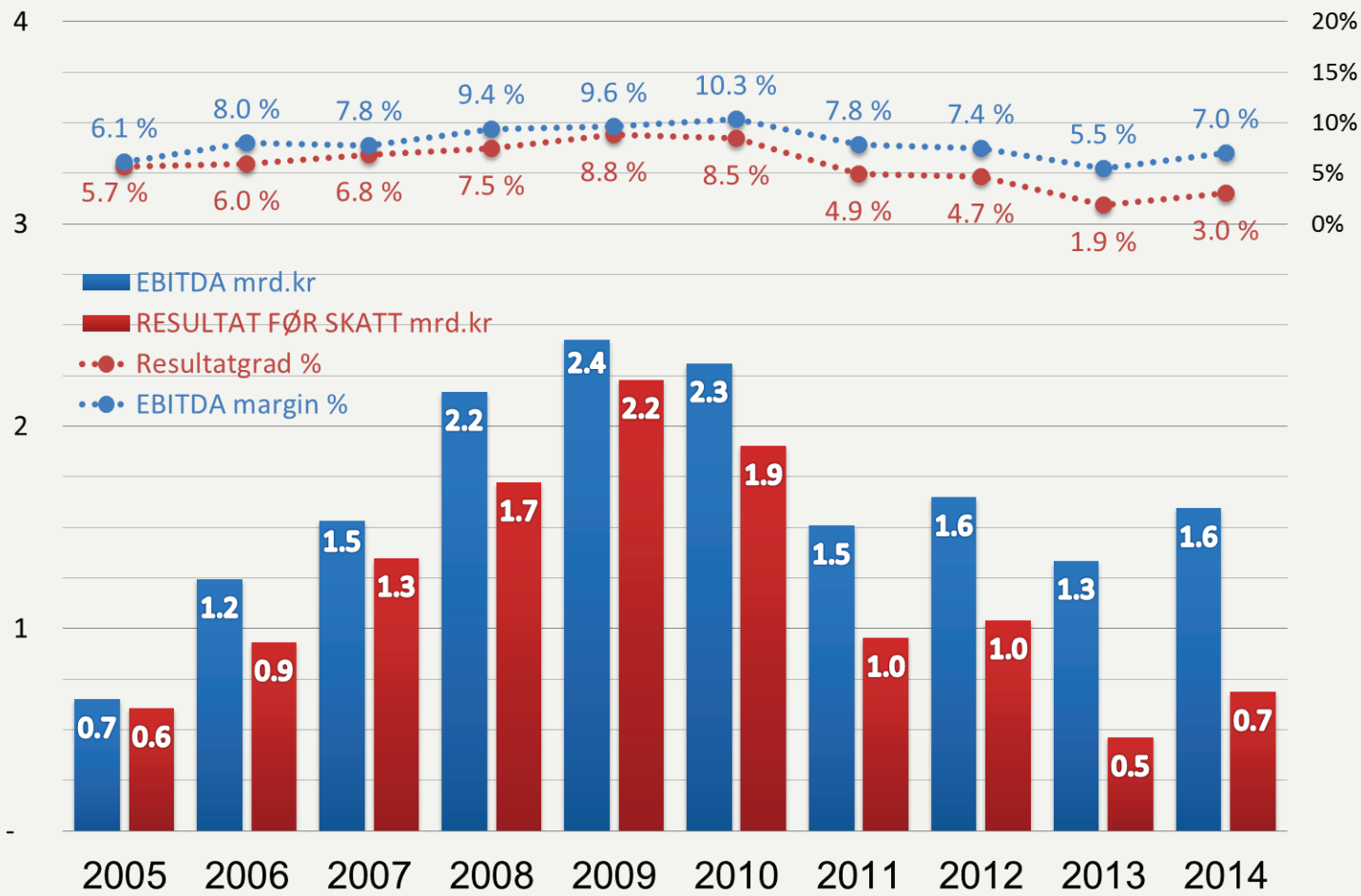
SKIPSVERFTENE SYSSELSETTING

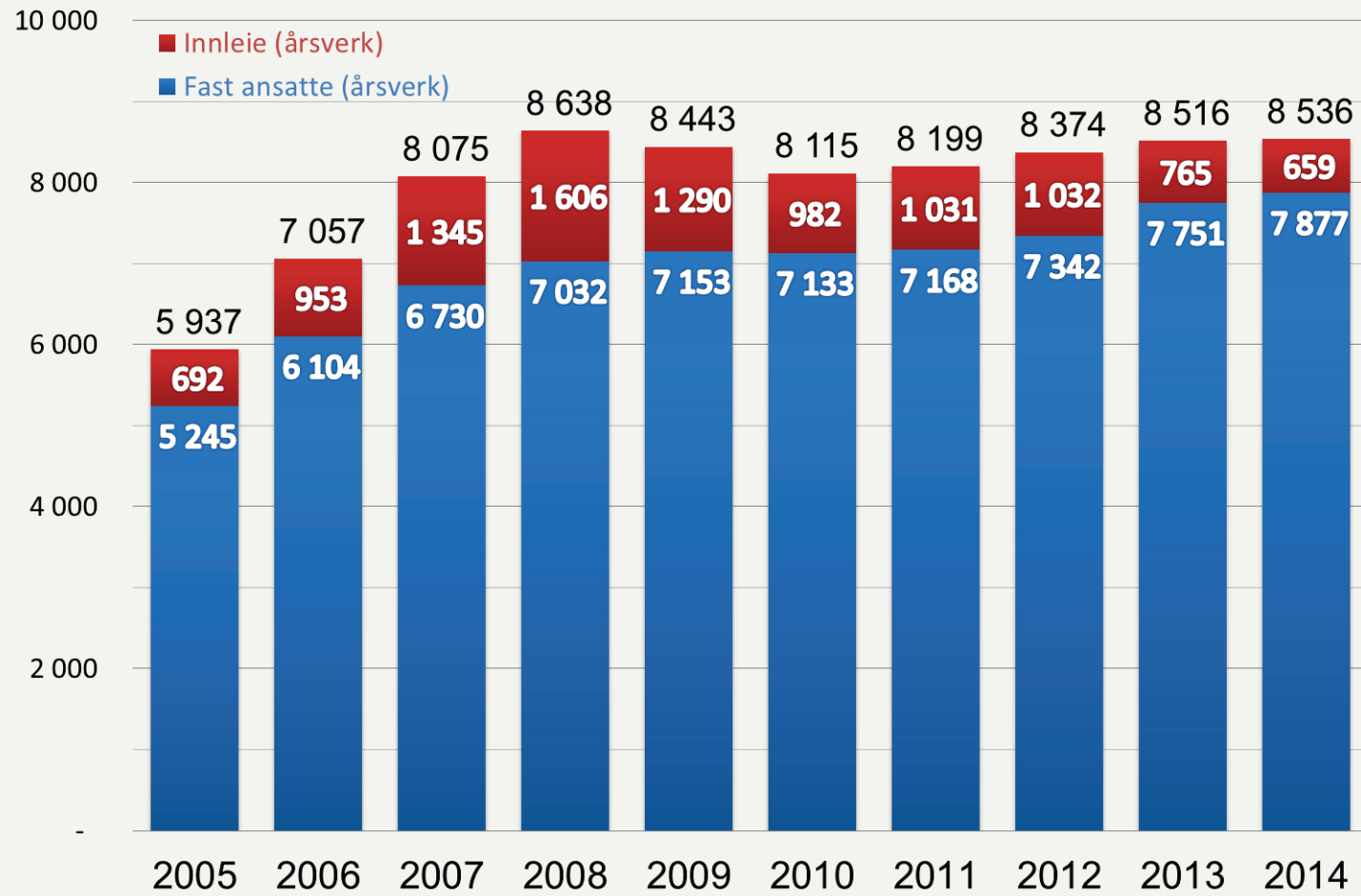
LEVERANDØRER AV UTSTYR OG TJENESTER OMSETNING

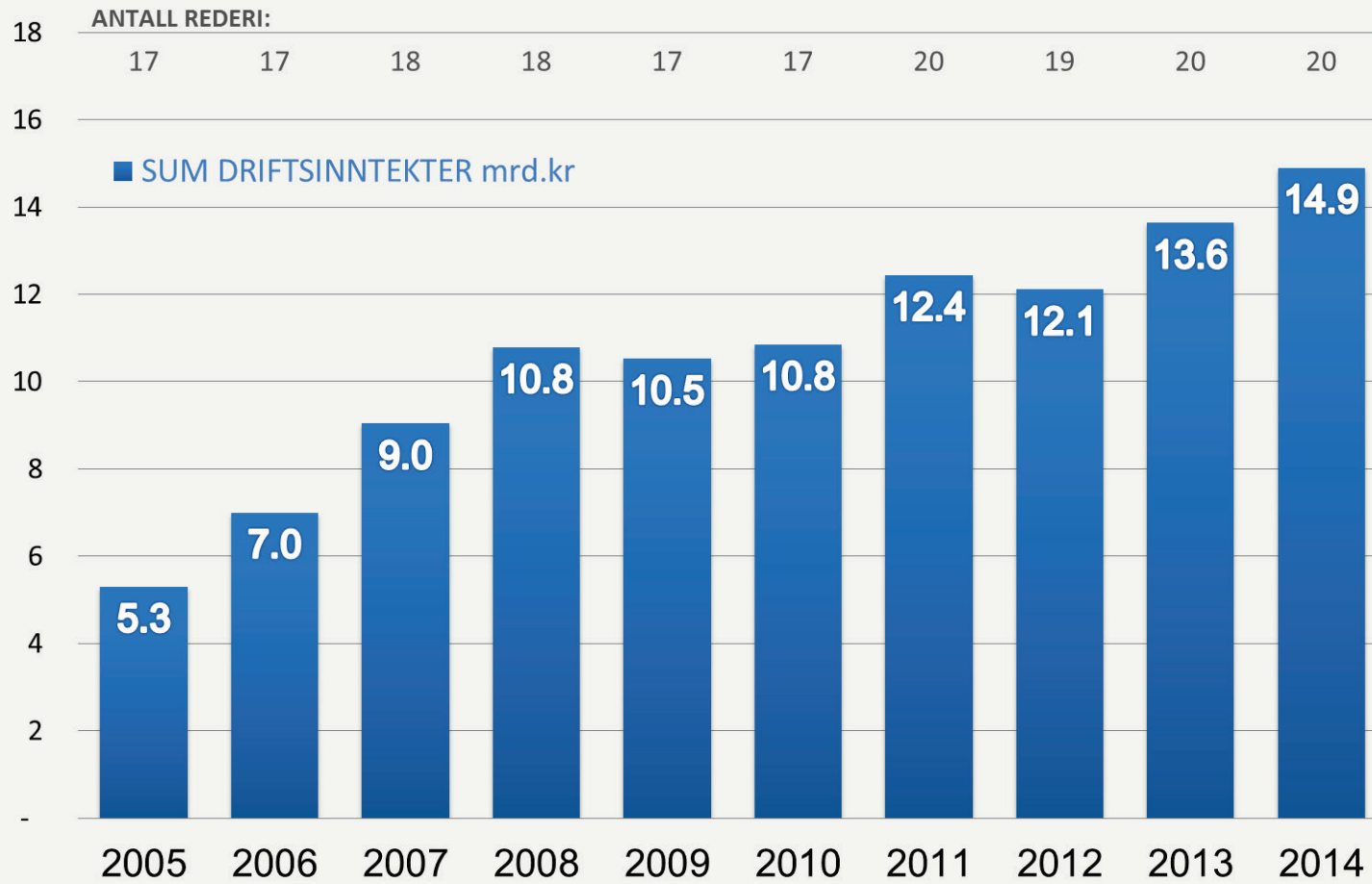
LEVERANDØRER AV UTSTYR OG TJENESTER RESULTAT

LEVERANDØRER AV UTSTYR OG TJENESTER SYSSELSETTING

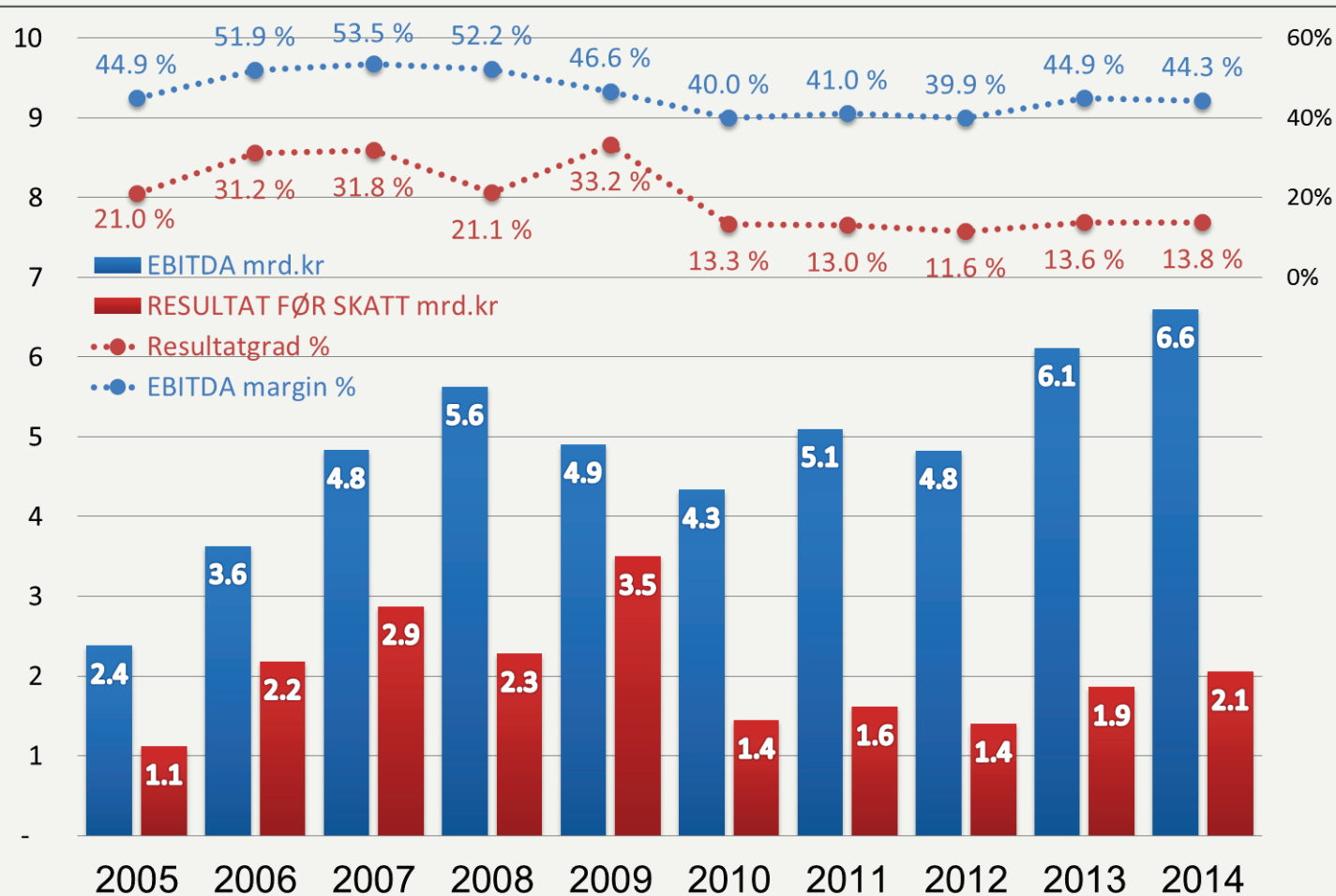

REDERIENE OMSETNING

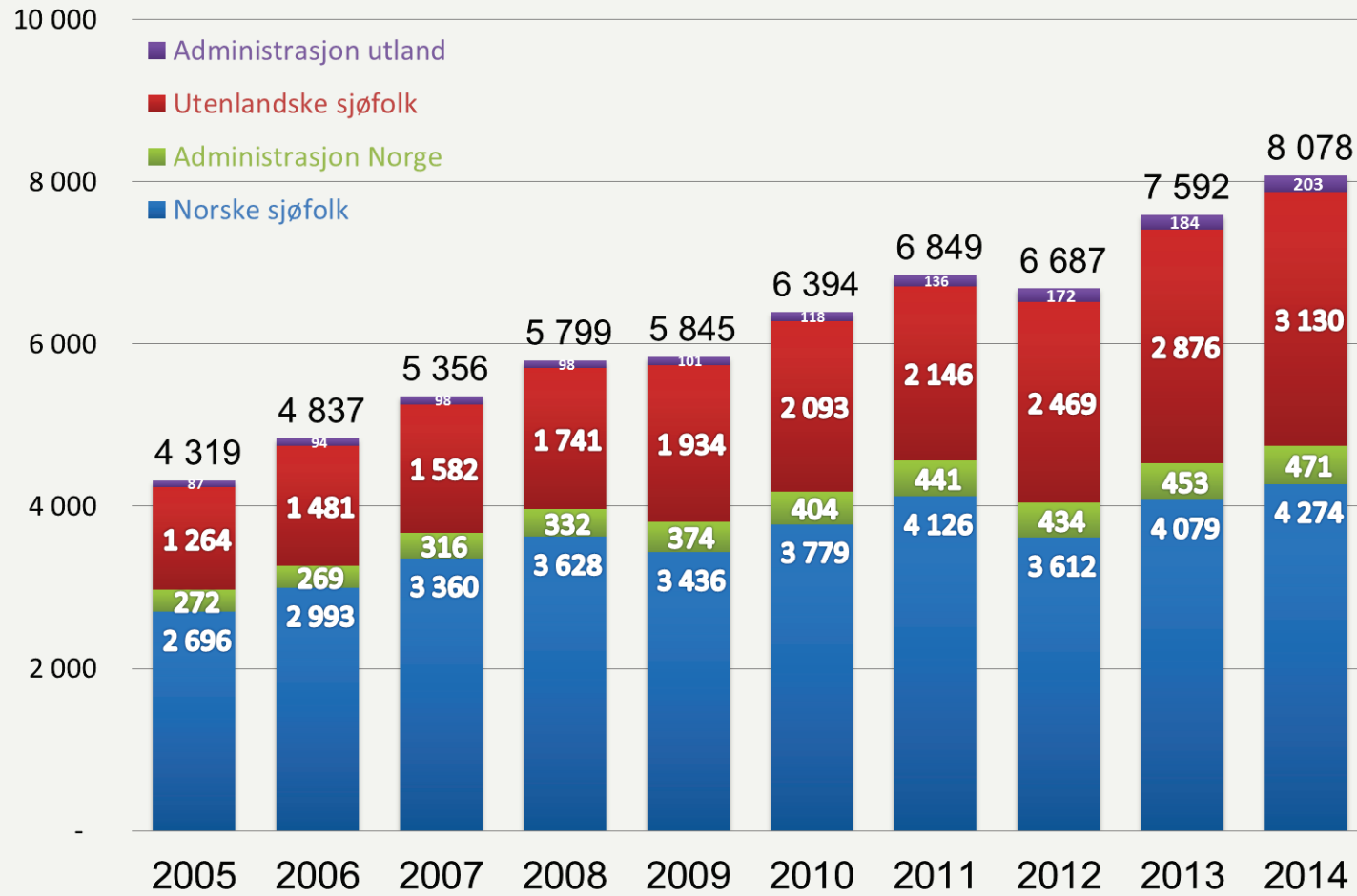

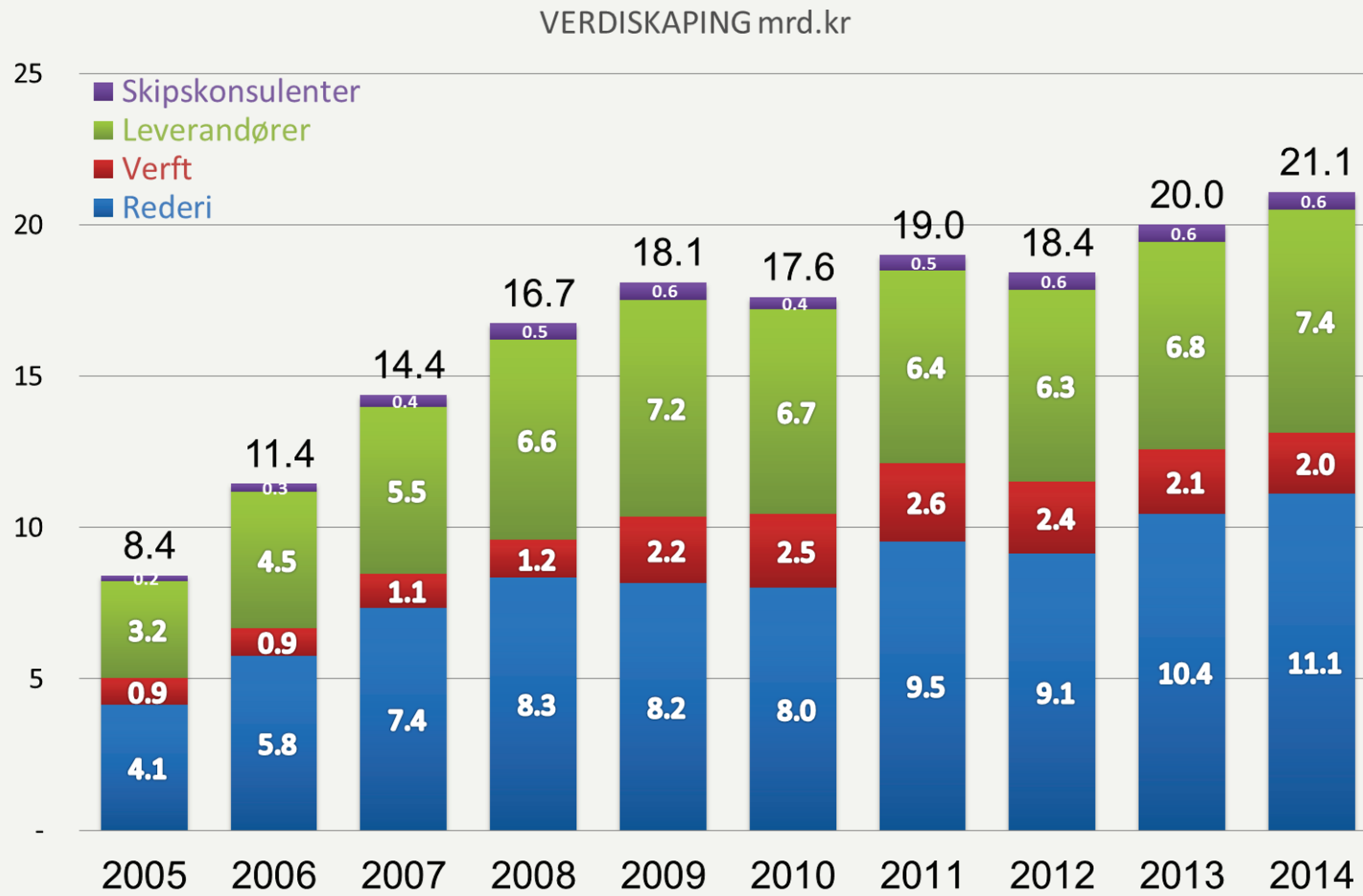
REDERIENE RESULTAT

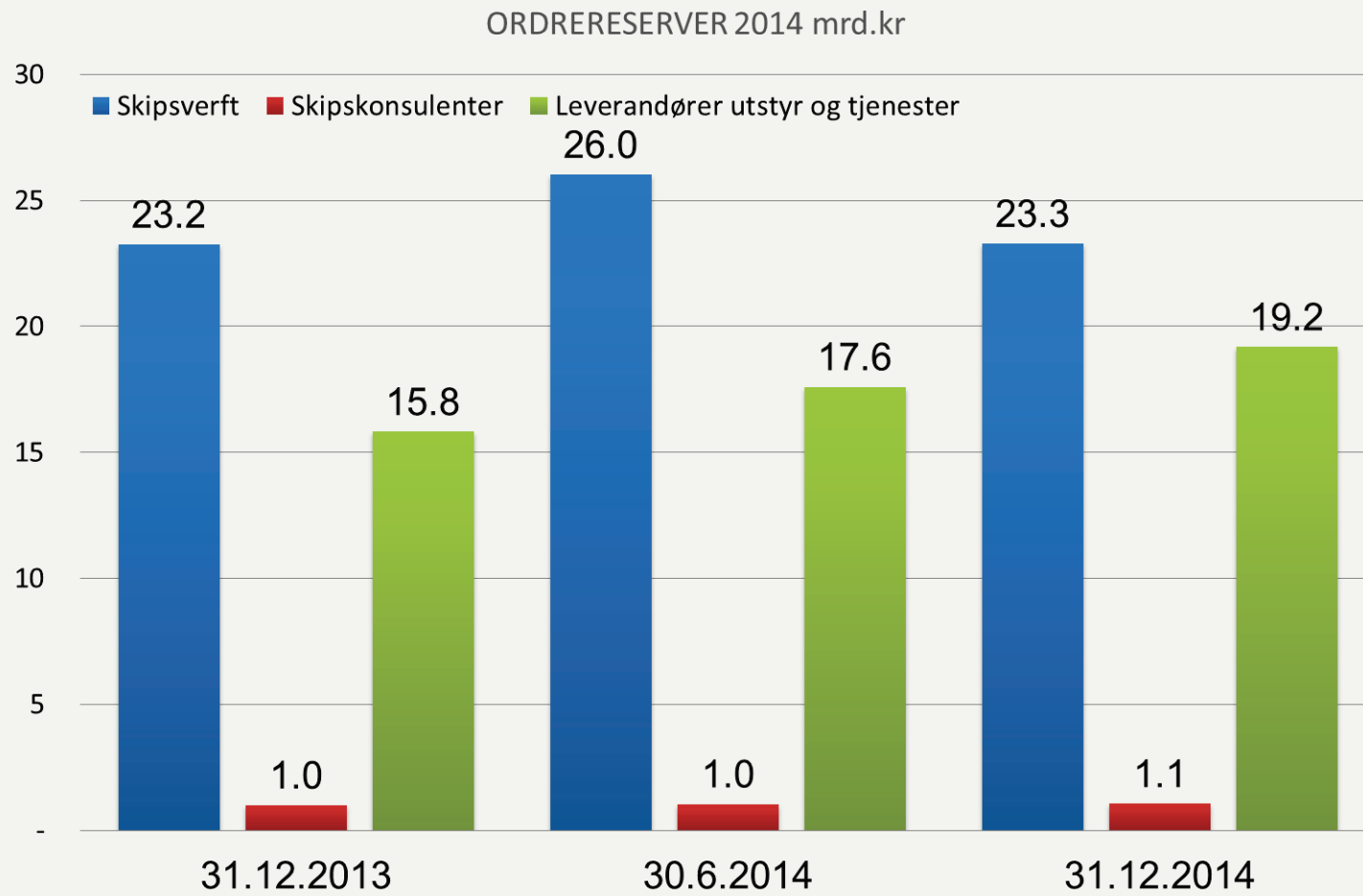
REDERIENE SYSSELSETTING

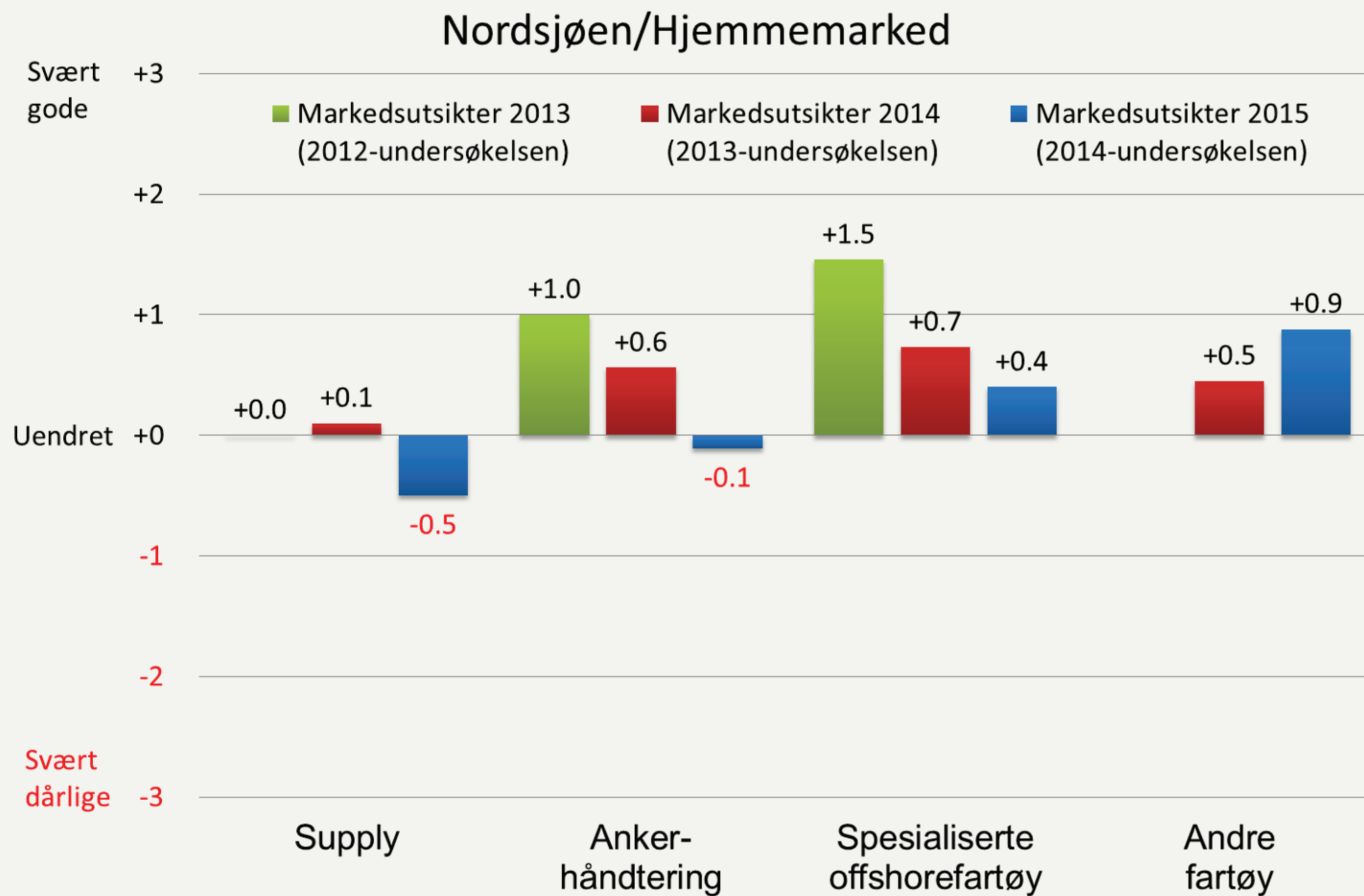
VERDISKAPING

ORDRERESERVER

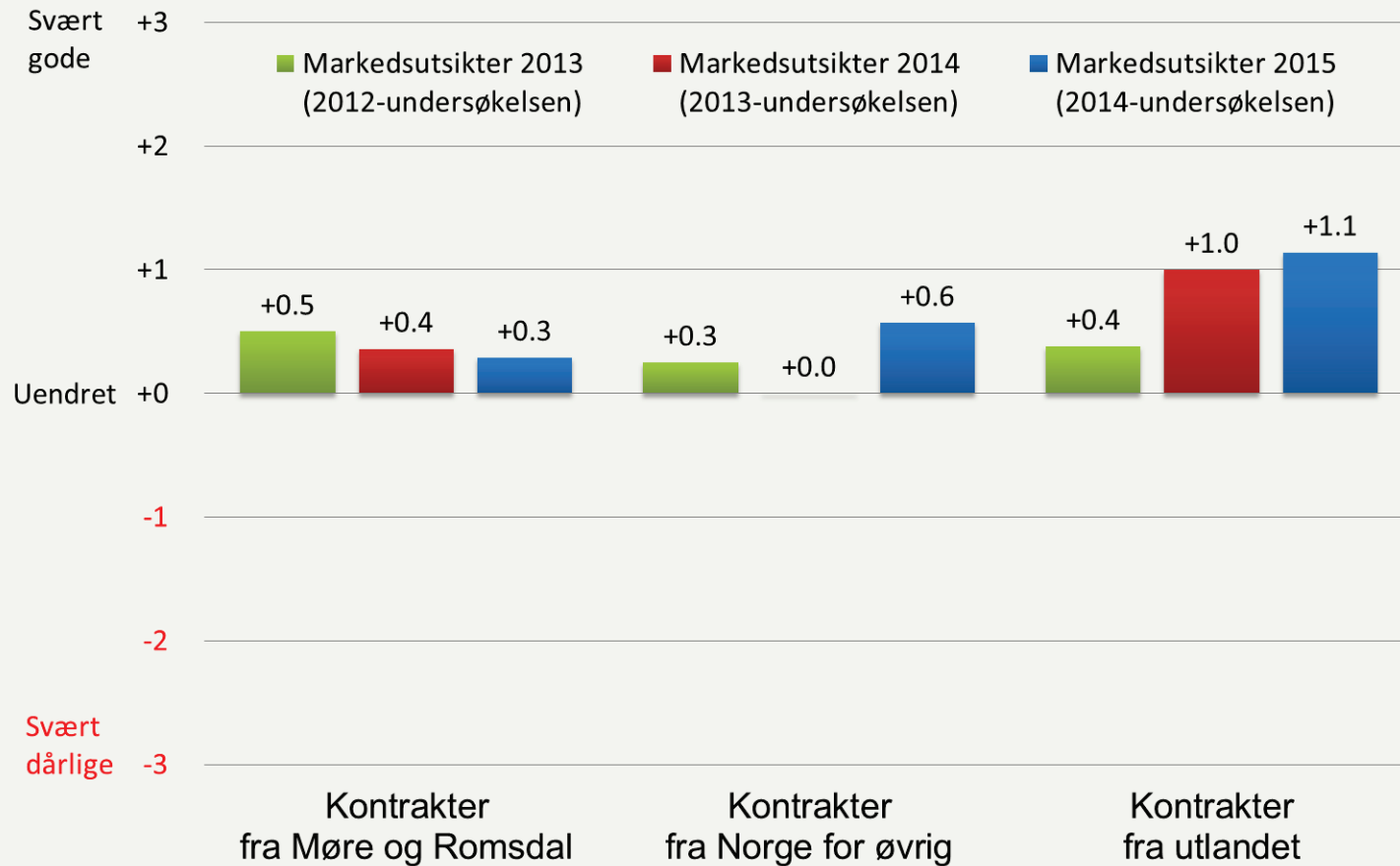
MARKEDSUTSIKTER REDERIENE

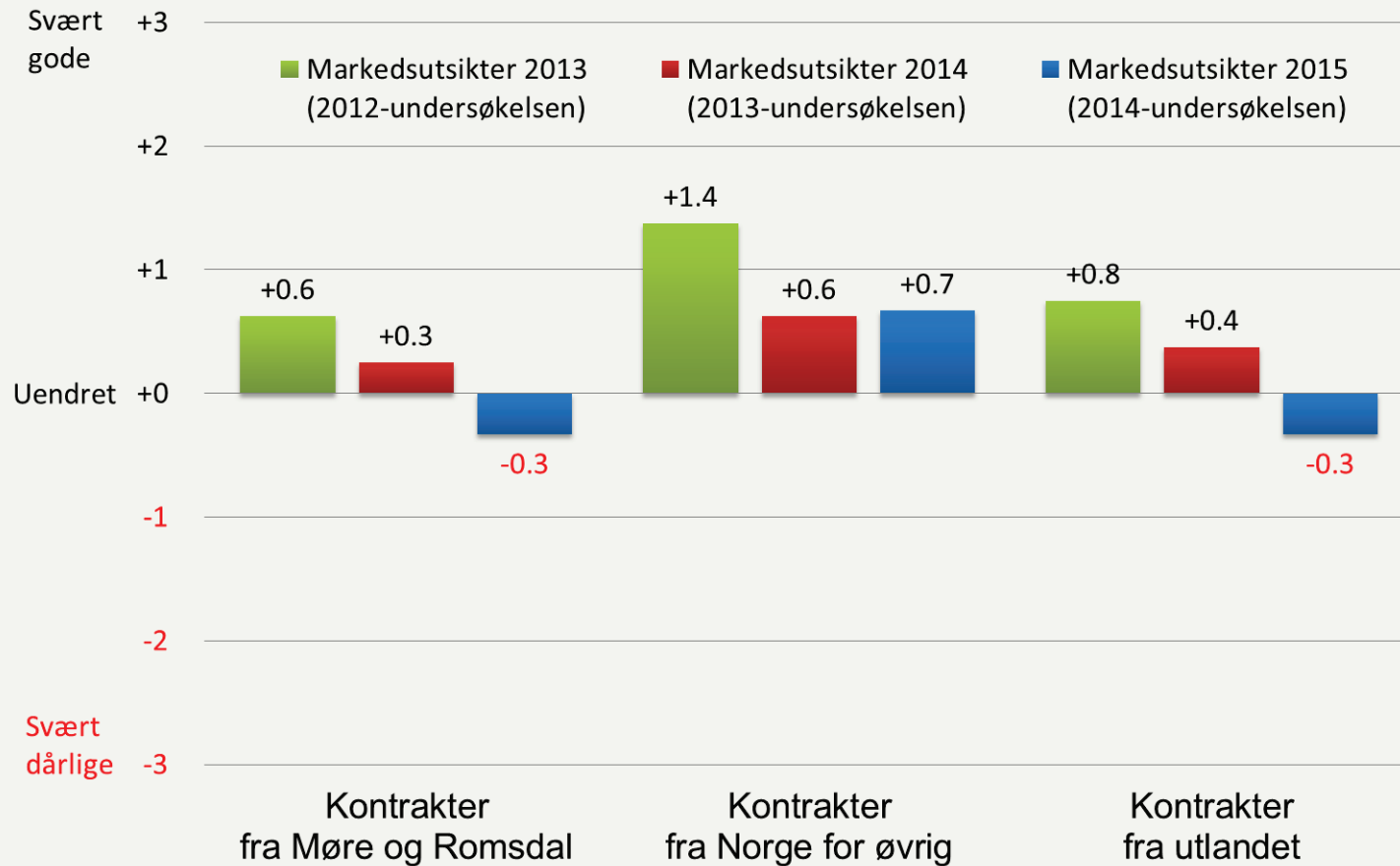
MARKEDSUTSIKTER REDERIENE

MARKEDSUTSIKTER SKIPSKONSULENTENE

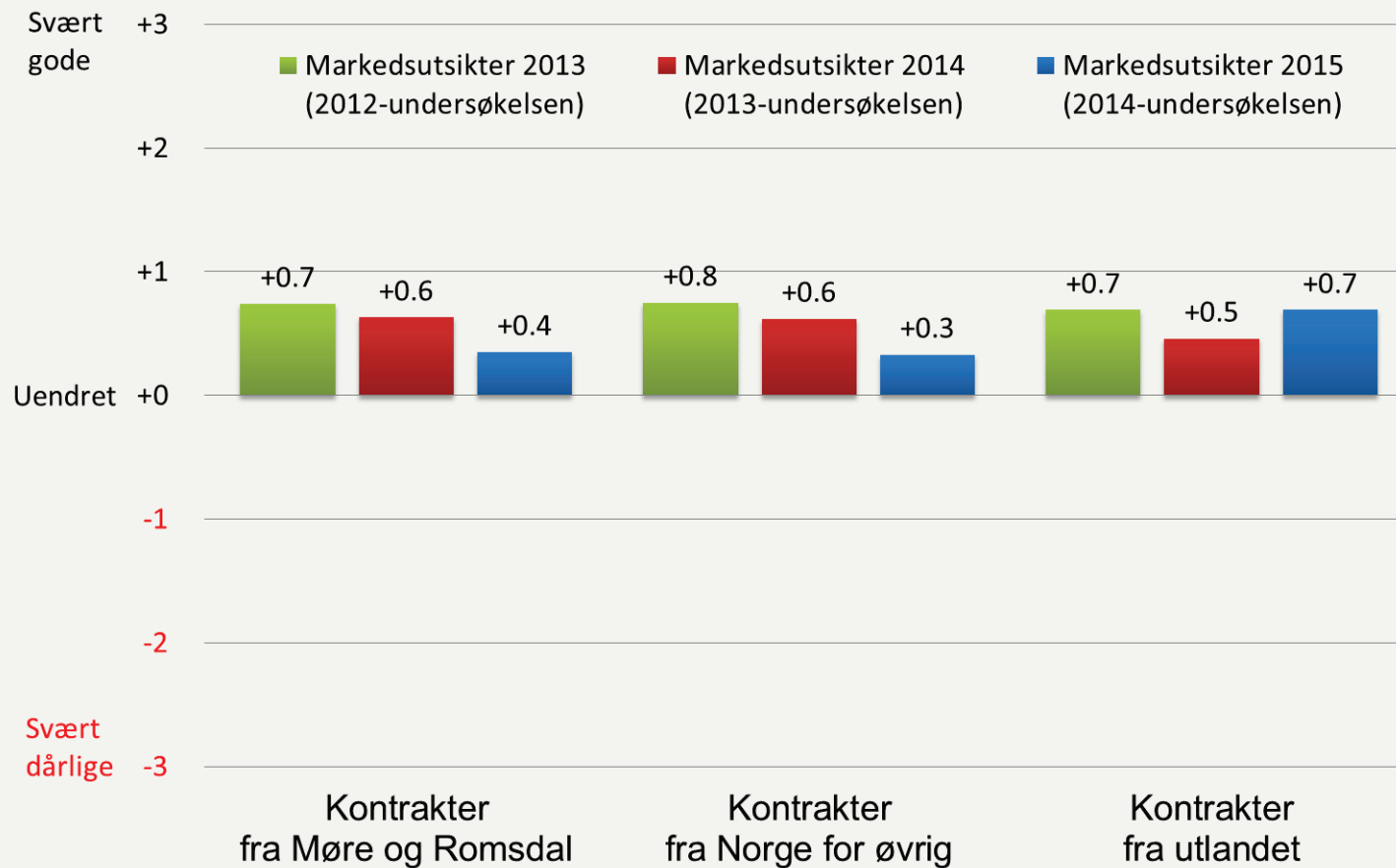

MARKEDSUTSIKTER VERFTENE

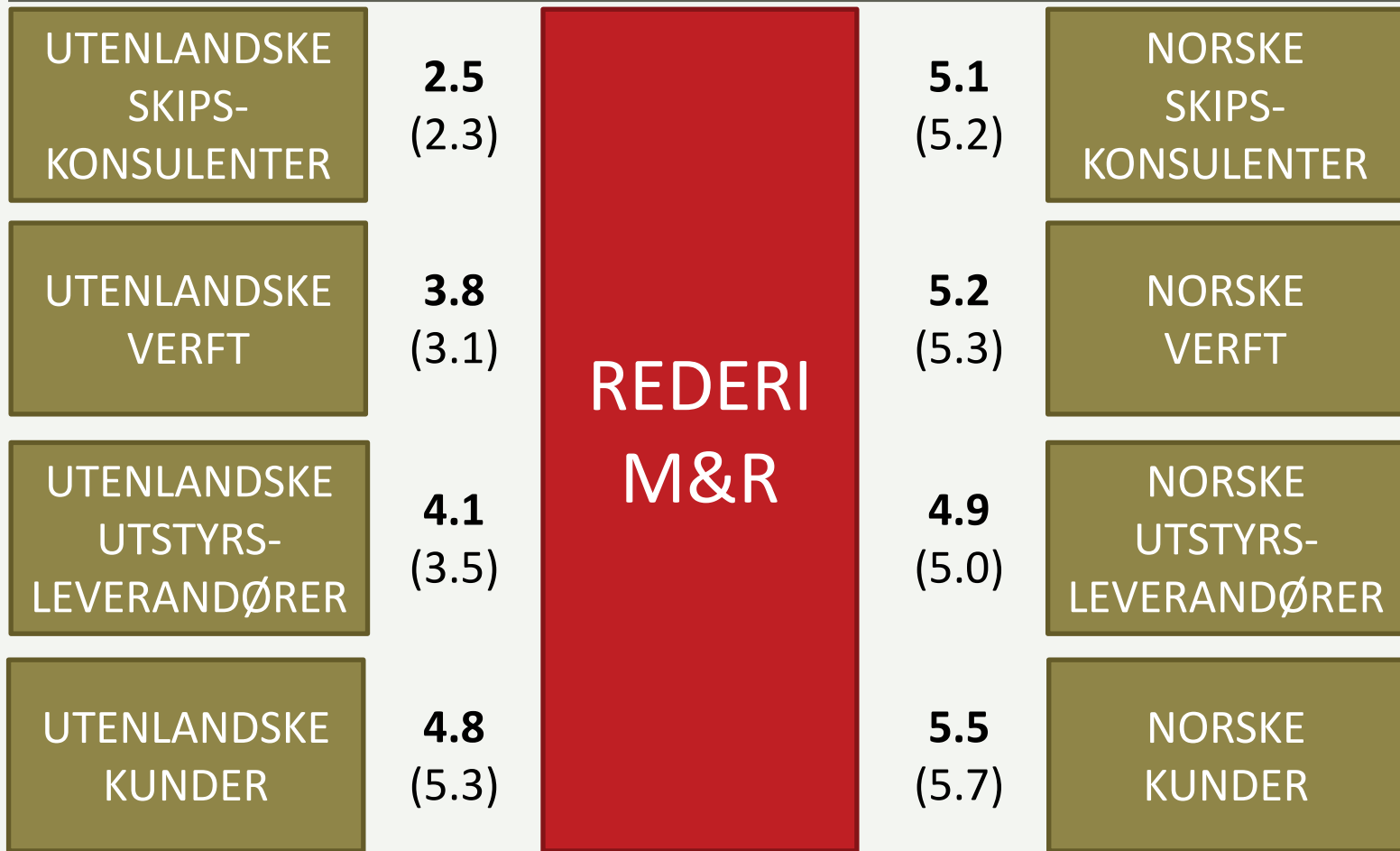
MARKEDSUTSIKTER LEVERANDØRENE

RELASJONER I KLYNGEN

Gjennomsnittsscore **2014** (2013)

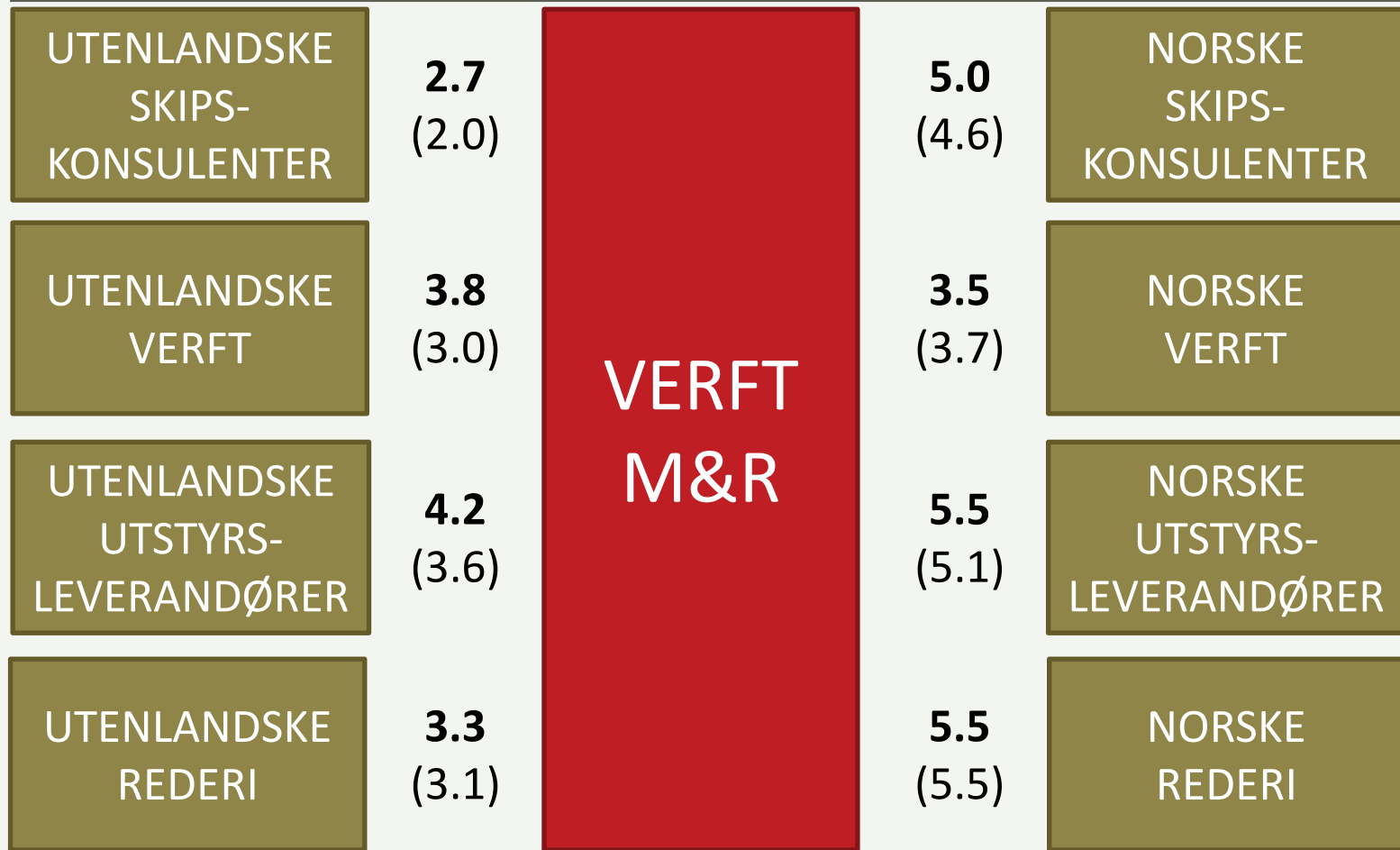
Skala: 1=Ingen relasjon, 7=Sterk relasjon

RELASJONER I KLYNGEN

Gjennomsnittsscore **2014** (2013)

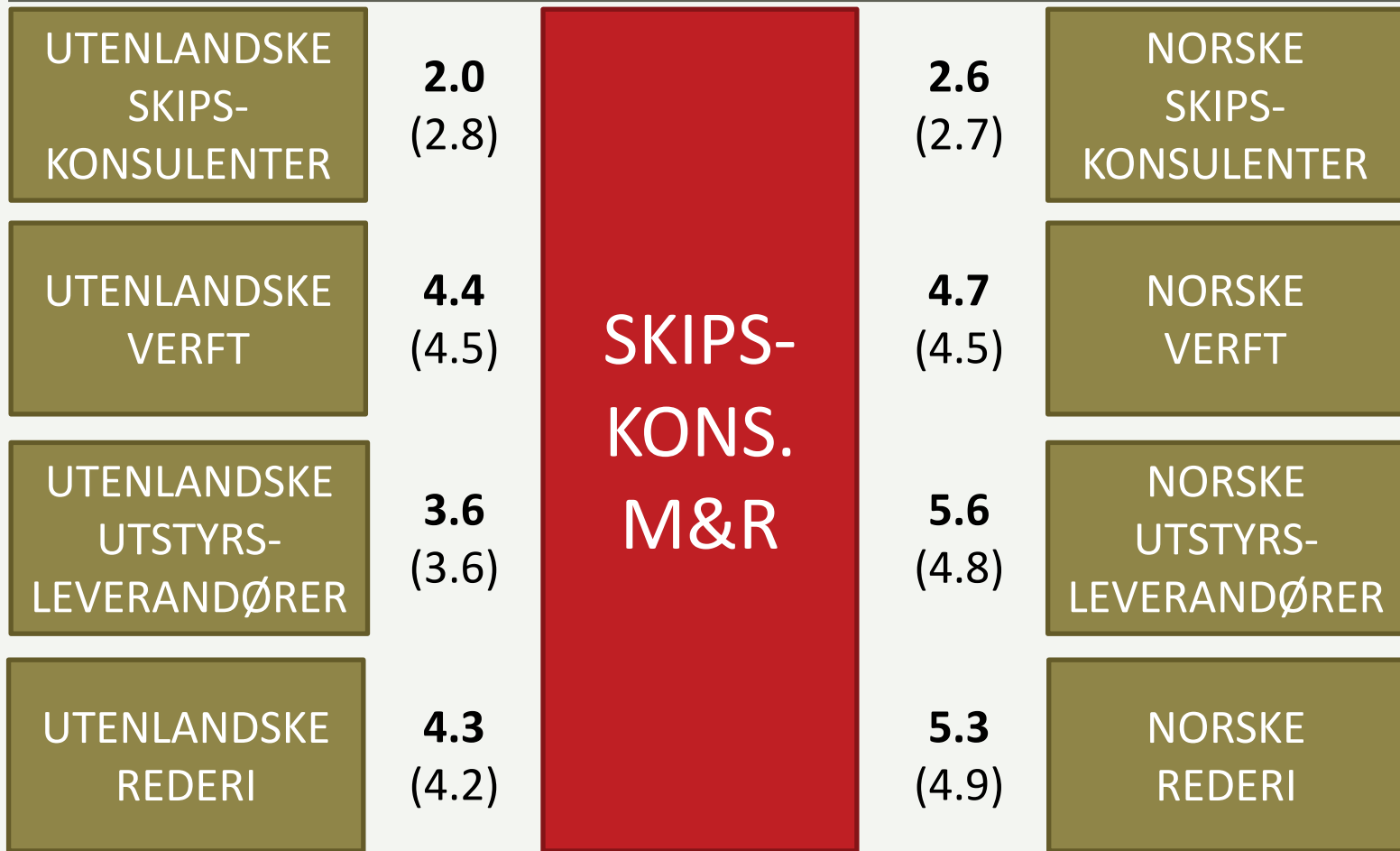
Skala: 1=Ingen relasjon, 7=Sterk relasjon

RELASJONER I KLYNGEN

Gjennomsnittsscore **2014** (2013)

Skala: 1=Ingen relasjon, 7=Sterk relasjon

RELASJONER I KLYNGEN

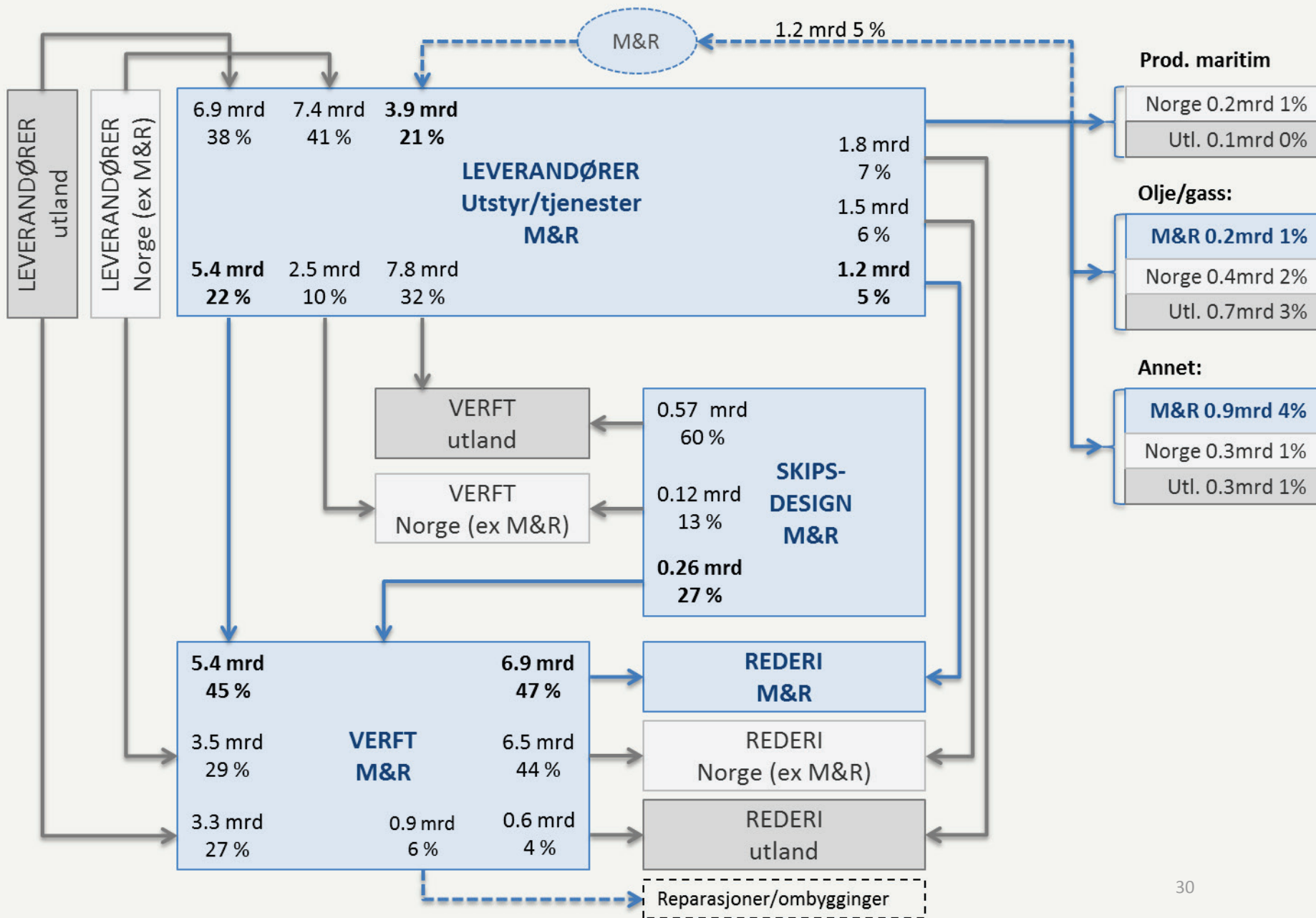
Gjennomsnittsscore **2014** (2013)

Skala: 1=Ingen relasjon, 7=Sterk relasjon

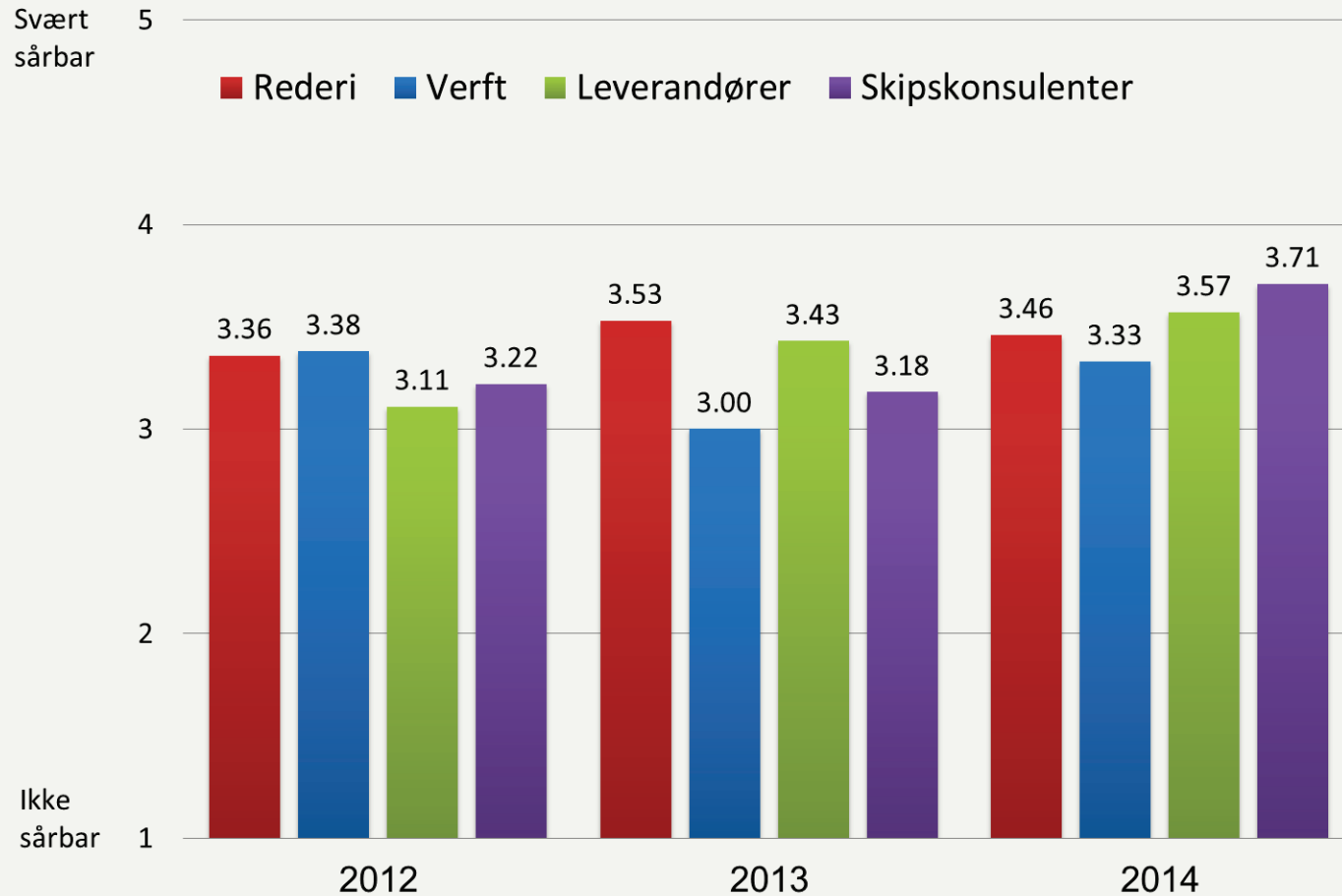
UTENLANDSKE SKIPS- KONSULENTER	2.3 (2.0)	LEVERANDØRER M&R	3.6 (3.7)	NORSKE SKIPS- KONSULENTER
UTENLANDSKE VERFT	2.9 (2.8)		4.9 (5.1)	NORSKE VERFT
UTENLANDSKE UTSTYRS- LEVERANDØRER	2.7 (2.6)		4.4 (4.2)	NORSKE UTSTYRS- LEVERANDØRER
UTENLANDSKE REDERI	3.2 (2.5)		4.6 (4.4)	NORSKE REDERI

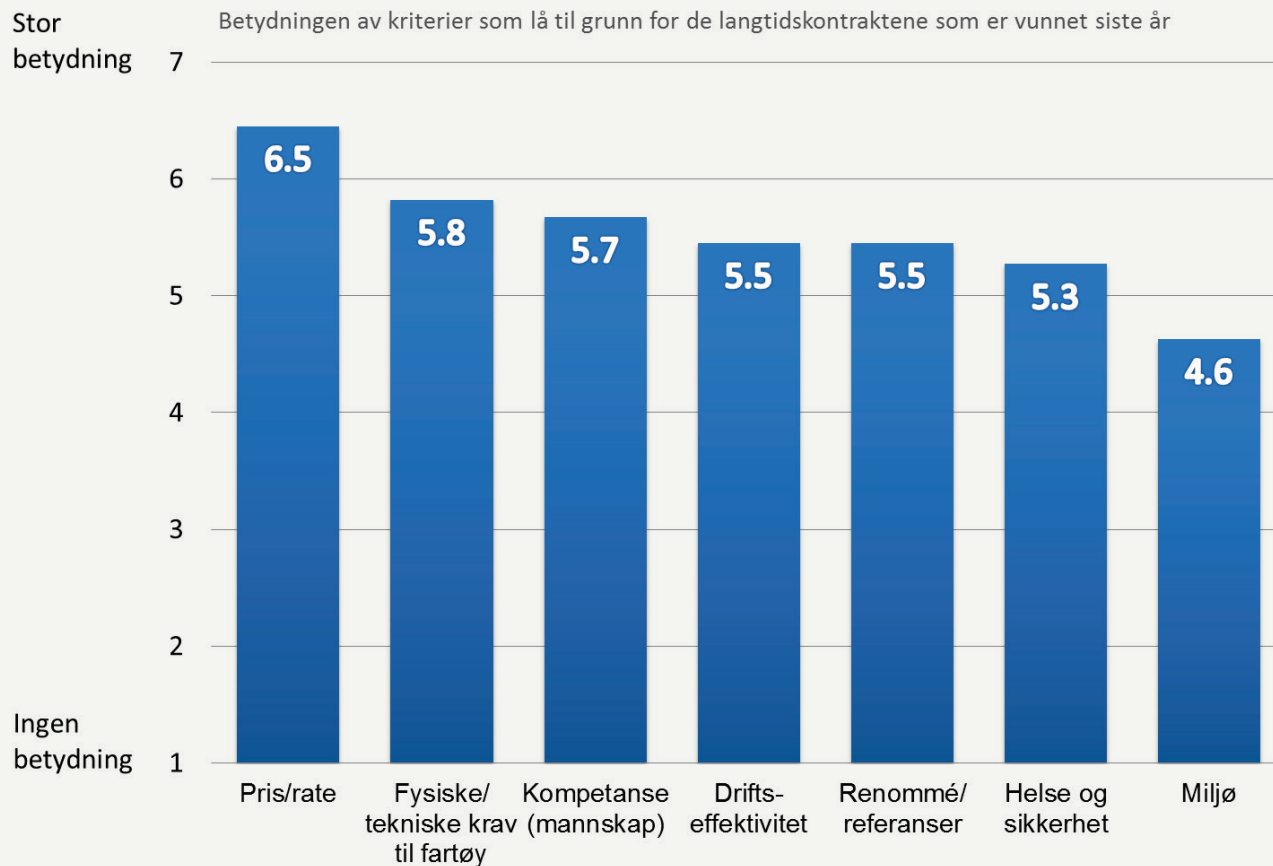
KOBLINGER I MARITIM KLYNGE 2013

SÅRBARHET OG KOSTNADSMESSIG KONKURRANSEEVNE

KONKURRANSEPARAMETERE FOR LANGTIDSKONTRAKTER HOS REDERIENE

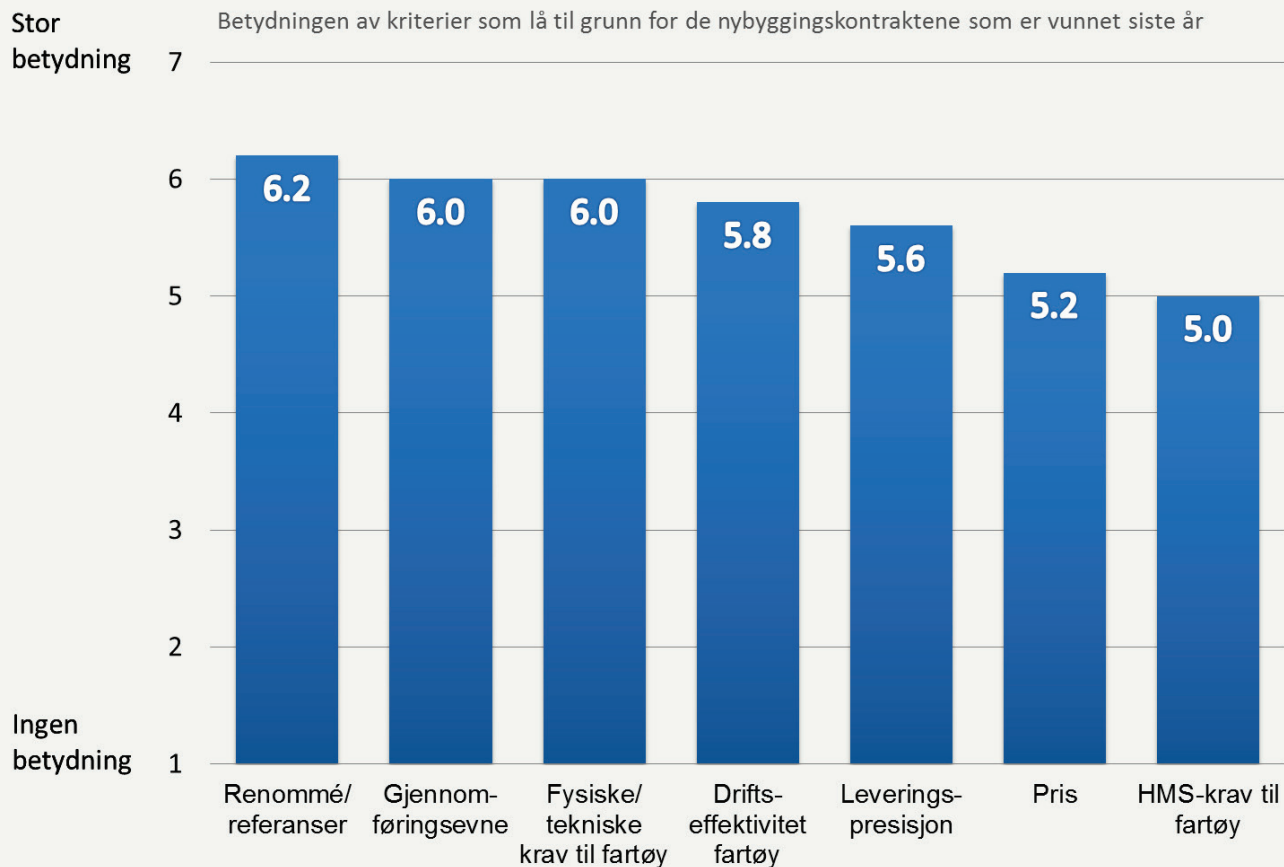

Andel anbud langsiktige kontrakter vunnet siste år: 20 %

KONKURRANSEPARAMETERE FOR NYBYGGINGSKONTRAKTER HOS VERFTENE

Andel anbud nybyggingskontrakter vunnet siste år: ca. 6 %

UTSIKTER FOR DEN MARITIME KLYNGEN

- Næringen ut i fra våre intervjuer er mer bekymret for markedet enn det perspektivet vi leser fra driverne i markedet fra vårt analytiske ståsted
- Oljeprisen synes å holde seg fremover og driver lønnsomheten opp for petroleumsselskapene
- Gassprisene i Europa er inne i en turbulent periode, men norsk gass vil øke i verdi og bli strategisk enda viktigere når USA utvikler eksporten av LNG, som ikke vil være konkurransedyktig med norsk rørgass
- Adferden til oljeselskapene i år har vært å endre strategi fra å maksimere volum til å maksimere profitt. De vil gradvis vende tilbake med høy etterspørsel etter service, vedlikehold og modifikasjonskontrakter.
- For markedet sett fra norsk ståsted er det gunstig at ratene og lønnsomheten til rederiene er lave i en periode
- De ukonvensjonelle olje og gassressursene fra den nye teknologien i USA vil drive olje og gassprisene fremover mer enn etterspørselen: Langtidsgrensekost vil bestemme pris og denne vil gi gode marginer for offshore aktiviteten, kanskje med unntak av kompliserte felt i arktiske strøk
- Klimakrisen vil få et spesielt fokus på toppmøtet i Paris i 2015. Kullbruken må ned, mens olje og gassreservene blir enda viktigere.
- Kostnadmessig konkurranseevne for næringen i Norge er så langt ikke spesielt truet, men marginene her er små og vi tåler ikke fortsatt sterk lønnsøkning og sterk krone

OPPSUMMERING

- Etter en liten dupp i lønnsomhet i år er vi straks tilbake på trend med vekst frem mot 2020
- Næringen pleier «arvesølvet» som er arbeidsstokken og den kompetansen den besitter
- Det er et godt tegn at skipskonsulentene viser god lønnsomhet og vekst
- Samlet sett vokser både omsetning og sysselsetting slik at året 2014 ut i fra vårt perspektiv et godt år
- **OG DET BLIR BEDRE!!!!!!!!!!**

Prosjektnavn: Maritim klyngeanalyse 2014

Prosjektnr.: 2535

Finansieringskilde: GCE Blue Maritime og Nordea

Prosjektleder: Oddmund Oterhals

Faglig ansvarlig: Arild Hervik

Analyse: Bjørn G. Bergem

Datainnsamling: Gøran Johannessen

© Forfatter/Møreforskning Molde AS

Forskriftene i åndsverkloven gjelder for materialet i denne publikasjonen. Materialet er publisert for at du skal kunne lese det på skjermen eller fremstille eksemplar til privat bruk. Uten spesielle avtaler med forfatter/Møreforskning Molde AS er all annen eksemplarfremstilling og tilgjengelighetsgjøring bare tillatt så lenge det har hjemmel i lov eller avtale med Kopinor, interesseorgan for rettshavere til åndsverk.